

OBSAH

Úvod	9
------------	---

OBECNÁ ČÁST

1. Dlouhá historie problému	13
1.1 Kořeny hledání	13
1.2 Počátky vědeckého zkoumání problému	14
1.3 Traumatická reakce a posttraumatická stresová porucha	17
2. Posttraumatický rozvoj	20
2.1 Terminologické i věcné obtíže	20
2.2 Přehled novějších teoretických přístupů	23
2.2.1 Model posttraumatického rozvoje Tedeschiho a Calhouna	25
2.2.2 Model Janoff-Bulmanové	25
2.2.3 Dvousložkový model Maerckera a Zöllnerové	27
2.2.4 Hobfollův model skutečného posttraumatického rozvoje	27
2.2.5 Model Josepha a Linleye – rozvoj iniciovaný negativními událostmi ..	28
2.3 Podrobnější charakteristika užívaných proměnných	29
2.3.1 Osobnost před traumatem	29
2.3.2 Exponování traumatu	31
2.3.3 Hodnocení události, její kognitivní zpracovávání	33
2.3.4 Časová dimenze	34
2.3.5 Sociální opora	36
2.3.6 Posttraumatický rozvoj a osobnostní zvláštnosti	37
2.4 Širší souvislosti rozvoje	43
2.5 Definování základních pojmů: trauma, posttraumatický rozvoj	45
3. Diagnostika posttraumatického rozvoje	51
3.1 Přenositelnost nálezů do našich podmínek	51
3.2 Metodologické problémy	52
3.2.1 Reliabilita a validita měření	58
3.2.2 Požadavky na respondenty	59
3.2.3 Ověřování teorií posttraumatického rozvoje	60
3.2.4 Zjišťování privátní zkušenosti s rozvojem	60
3.3 Kvantitativní přístup	61
3.4 Kvalitativní přístupy	64
3.4.1 Interview	64
3.4.2 Diskuse v ohniskové skupině	65
3.4.3 Vyprávění	65
3.4.4 Psaní o zážitcích	66
3.4.5 Grafické znázornění	66

3.5 Smíšený přístup	70
4. Determinanty posttraumatického rozvoje	71
4.1 Zobecňující přehled dosavadních výzkumů	71
4.2 Metaanalýzy dosavadních výzkumů	73
4.3 Rodina jako jednotka zkoumání	76
4.4 Sociokulturní kontext jako svébytná determinanta rozvoje	78
5. Možnosti intervence	81
5.1 Obecný přístup	81
5.2 Specifický přístup	82
5.3 Implikace	87

SPECIÁLNÍ ČÁST

6. Posttraumatický rozvoj u dětí a dospívajících	91
6.1 Odolnost dětí a jejich rozvoj	91
6.2 Teoretický model posttraumatického rozvoje u dětí a dospívajících	92
6.2.1 <i>Dítě před traumatem: jeho osobnostní charakteristiky a fungování</i> ...	92
6.2.2 <i>Exponování traumatu</i>	94
6.2.3 <i>Sociální kontext života dítěte</i>	94
6.2.4 <i>Zvláštnosti osoby, která o dítě pečuje</i>	95
6.2.5 <i>Vzájemné vztahy s dítětem a sociální opora poskytovaná dítěti</i>	96
6.2.6 <i>Hodnocení událostí, její kognitivní zpracovávání</i>	97
6.2.7 <i>Kognitivní zdroje: realistický pohled na možnost kontrolovat a řídit běh událostí</i>	97
6.2.8 <i>Fungování jedincova „já“</i>	98
6.2.9 <i>Posttraumatický rozvoj</i>	98
6.3 Diagnostické metody	99
6.3.1 <i>Kvantitativní metody</i>	99
6.3.2 <i>Kvalitativní metody</i>	101
6.3.3 <i>Smíšené metody</i>	104
6.4 Výzkumy posttraumatického rozvoje u dětí a dospívajících	104
6.4.1 <i>Tematická analýza dosavadních výzkumů</i>	105
6.4.2 <i>Systematická analýza dosavadních výzkumů</i>	106
7. Posttraumatický rozvoj u rodičů dětí a dospívajících	110
7.1 Život s postiženým dítětem	110
7.2 Výzkumy u rodičů postižených dětí	112
7.2.1 <i>Kvantitativní výzkum u rodičů, kteří pečují o děti s mentálním postižením</i>	112
7.2.2 <i>Kvalitativní výzkum u rodičů, kteří pečují o děti s postižením</i>	114
7.3 Výzkumy u rodičů onkologicky nemocných dětí	119
8. Posttraumatický rozvoj u starých lidí	124
8.1 Změny ve stáří a možnosti posttraumatického rozvoje	124
8.2 Výzkumy posttraumatického rozvoje u seniorů	127

9. Posttraumatický rozvoj u vybraných skupin nemocných osob	130
9.1 Vážná onemocnění a posttraumatický rozvoj	130
9.2 Hlediska důležitá pro rozvoj pacientovy osobnosti	132
9.2.1 <i>Příznaky nemoci</i>	133
9.2.2 <i>Předpokládaná etiologie nemoci</i>	134
9.2.3 <i>Míra ohrožení života</i>	135
9.2.4 <i>Míra narušení života</i>	135
9.2.5 <i>Trajektorie průběhu nemoci, příp. uzdravování</i>	136
9.2.6 <i>Chronicita onemocnění</i>	137
9.2.7 <i>Trvalost změny</i>	138
9.2.8 <i>Širší kontext nemoci</i>	138
9.3 Posttraumatický rozvoj u pacientů po amputaci	139
9.4 Posttraumatický rozvoj u pacientů se sklerózou multiplex	142
9.5 Otevřené otázky pro výzkumy posttraumatického rozvoje v klinických oborech	143
10. Posttraumatický rozvoj u emigrantů a násilně vystěhovaných	145
11. Posttraumatický rozvoj u obětí přírodní katastrofy	150
12. Posttraumatický rozvoj u účastníků vojenských konfliktů	155
13. Posttraumatický rozvoj u příslušníků pomáhajících profesí	160
Závěry	164
Literatura	166
Jmenný rejstřík	187
Věcný rejstřík	192